

**ПД ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ И
КОПОВИ КОСТОЛАЦ Д.О.О.,
КОСТОЛАЦ**

**Финансијски извештаји
31. децембар 2008. и
Извештај независног ревизора**

САДРЖАЈ	Страна
Извештај независног ревизора	1 - 3
Финансијски извештаји:	
Биланс успеха	4
Биланс стања	5
Извештај о променама на капиталу	6
Извештај о токовима готовине	7
Напомене уз финансијске извештаје	8 - 47

Deloitte д.о.о.
Макензијева 24
11000 Београд
Србија

Тел: +381 (0) 11 3812 100; +381 (0) 11 3812 200
Факс: +381 (0) 11 3812 101; +381 (0) 11 3812 201
www.deloitte.com/srbija

Агенција за привредне регистре
Број регистрације 4290
Raiffeisenbank a.d., Булевар АВНОЈ-а бр. 64а
Број пословног рачуна 265-1040310000266-36
ПИБ 100048772
Уписаны и уплаћени оснивачки капитал Друштва 150.750,06 EUR

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини Привредног друштва "Термоелектране и копови Костолац" д.о.о., Костолац

Обавили смо ревизију приложених финансијских извештаја (страна 4 до 47) Привредног друштва "Термоелектране и копови Костолац" д.о.о., Костолац (у даљем тексту: "Друштво"), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2008. године, биланс успеха, извештај о променама на капиталу и извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извештаје.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке; одабир и примену одговарајућих рачуноводствених политика, као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелодањеним у финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

**Скупштини Привредног друштва “Термоелектране и копови Костолац” д.о.о., Костолац
(наставак)**

Основе за мишљење са резервом

Као што је обелодањено у напомени 5. уз финансијске извештаје и извештају о променама на капиталу, Друштво је извршило корекцију почетног стања у смислу исправки грешака ранијих година, а све ефекте корекција евидентирало директно преко позиција капитала (акумулираног губитка). Корекција извршена на овај начин није у потпуности у складу са МРС 8: „Рачуноводствена политика, промене рачуноводствених процена и грешке“, који захтева да се промена рачуноводствене процене укључује у утврђивање нето добитка или губитка у периоду настале промене.

Као што је обелодањено у напомени 19. уз финансијске извештаје залихе су, на дан 31. децембра 2008. године, исказане у укупном износу од 3,992,488 хиљада динара и садрже залихе резервних делова у износу од 1,846,256 хиљада динара. На основу извршене старосне анализе залиха, на залихе резервних делова са умањеним обртом се односи 711,584 хиљаде динара. С обзиром да нам нису достављене детаљније анализе којим би потврдили квалитативне карактеристике залиха резервних делова, нисмо били у могућности да се уверимо да ли је потребно и у ком износу извршити исправку вредности за нефункционалне залихе, као ни у ефекте које би наведена исправка вредности имала на приложене финансијске извештаје и резултат пословања за пословну 2008. годину.

У складу са захтевима прописа о заштити животне средине и рударству, Друштво има обавезу довођења земљишта у пређашње стање на коповима који се експлоатишу и који ће, након завршене експлоатације бити напуштени. Приложени финансијски извештаји не укључују резервисања за трошкове рестаурирања земљишта. Нисмо били у могућности да утврдимо износ потребних резервисања с обзиром да руководство Друштва није саставило студију на основу које би се могла извршити њихова процена.

Одређене информације презентиране у извештају о токовима готовине нису усаглашене са вредностима које је Друштво исказало у билансу стања на дан 31. децембра 2008. године и билансу успеха и извештају о променама на капиталу за годину која се завршава на тај дан и, сагласно томе, не изражавамо мишљење о овом извештају.

Мишљење са резервом

По нашем мишљењу, осим за ефекте које на финансијске извештаје имају питања наведена у претходним пасусима, финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Друштва на дан 31. децембра 2008. године, као и резултате његовог пословања и промене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерве на дато мишљење, скрећемо пажњу на следеће:

- (a) Износ основног капитала у књигама Друштва није усаглашен са износом уписаног капитала у регистру Агенције за привредне регистре Републике Србије (напомена 23. уз финансијске извештаје);

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини Привредног друштва "Термоелектране и копови Костолац" д.о.о., Костолац
(наставак)

Скремтање пажње (наставак)

- (б) Постоје значајне неизвесности које утичу на финансијско извештавање, финансијски положај и пословање Друштва, које укључују будући развој догађаја и исход питања везаних за значајне износе обавеза по основу кредита од иностраних поверилаца и домаћих банака у стечају чија је отплата прекинута приликом увођења санкција Уједињених Нација СР Југославији 1992. године, односно када је покренут поступак стечаја и ликвидације ових банака (напомена 27. уз финансијске извештаје). Коначан исход наведених неизвесности може условити материјално значајне корекције у финансијским извештајима Друштва;
- (в) На дан 31. децембра 2008. године, краткорочне обавезе, након искључења обавеза за примљене донације су веће од обртне имовине Друштва за 4,961,533 хиљаде динара, што може изазвати значајну сумњу да ће Друштво у наредном периоду бити у могућности да измирије доспеле краткорочне обавезе према добављачима, повериоцима и кредиторима.

Београд, 5. јун 2009. године

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године
 (У хиљадама динара)

	Напомена	2008.	2007.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	6	14,982,793	12,501,492
Повећање/(смањење) вредности залиха учинака		147,516	(41,738)
стали пословни приходи	7	84,873	105,558
		<u>15,215,182</u>	<u>12,565,312</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Набавна вредност продате робе		(1,500)	(10,330)
Трошкови материјала	8	(2,768,051)	(2,295,479)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	9	(4,019,905)	(3,490,206)
Трошкови амортизације и резервисања	10	(4,944,990)	(4,404,506)
Остали пословни расходи	11	<u>(4,749,916)</u>	<u>(3,541,263)</u>
		<u>(16,484,362)</u>	<u>(13,741,784)</u>
ПОСЛОВНИ ГУБИТАК			
		(1,269,180)	(1,176,472)
Финансијски приходи	12	66,043	554,303
Финансијски расходи	13	(1,338,179)	(189,822)
Остали приходи	14	33,613	110,563
Остали расходи	15	<u>(218,903)</u>	<u>(13,836,787)</u>
ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
		(2,726,606)	(14,538,216)
Порез на добитак	16		
Одложени порески (расходи)/приходи периода		<u>(20,305)</u>	<u>1,243,155</u>
НЕТО ГУБИТАК			
		<u>(2,746,911)</u>	<u>(13,295,061)</u>

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су усвојени од стране Скупштине Привредног друштва "Термоелектране и копови Костолац" д.о.о., Костолац дана 27. фебруара 2009. године.

Потписано у име Привредног друштва "Термоелектране и копови Костолац" д.о.о., Костолац:

Драган Јовановић,
Генерални директор

Снежана Ђурић,
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

	Напомена	31. децембар 2008.	Кориговано 31. децембар 2007.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	17	14,209	21,088
Некретнине, постројења и опрема	17	52,705,972	49,234,772
Инвестиционе некретнине	17	30,380	32,250
Учешћа у капиталу		91	320
Остали дугорочни финансијски пласмани	18	631,895	677,088
		<u>53,382,547</u>	<u>49,965,518</u>
Обртна имовина			
Залихе	19	3,992,488	3,339,087
Потраживања	20	2,468,648	223,892
Готовински еквиваленти и готовина	21	166,571	260,388
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	22	118,399	125,290
		<u>6,746,106</u>	<u>3,948,657</u>
Укупна актива		<u>60,128,653</u>	<u>53,914,175</u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Основни капитал	23	43,858,488	43,858,488
Остали капитал		49,224	48,196
Ревалоризационе резерве		21,253,349	21,292,751
Нереализовани добиши по основу хартија од вредности		-	80
Нераспоређена добит		2,403,165	2,403,165
Акумулирани губитак		<u>(28,069,651)</u>	<u>(25,362,140)</u>
		<u>39,494,575</u>	<u>42,240,540</u>
Дугорочна резервисања	24	<u>678,332</u>	<u>74,001</u>
Дугорочне обавезе			
Дугорочни кредити	25	1,382,460	1,204,679
Остале дугорочне обавезе	26	<u>4,822,735</u>	<u>3,462,697</u>
		<u>6,205,195</u>	<u>4,667,376</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	27	5,421,287	704,648
Обавезе из пословања	28	5,631,037	3,483,378
Остале краткорочне обавезе	29	212,315	184,820
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	30	<u>1,048,533</u>	<u>1,142,338</u>
		<u>12,313,172</u>	<u>5,515,184</u>
Одложене пореске обавезе	16	<u>1,437,379</u>	<u>1,417,074</u>
Укупна пасива		<u>60,128,653</u>	<u>53,914,175</u>
Ванбилансна актива/пасива	31	<u>2,367,018</u>	<u>1,715,971</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

ПД ТЕ-КО КОСТОЛАЦ Д.О.О., КОСТОЛАЦ

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

	Удели	Остали капитал	Ревалоризационе резерве	Нереализовані добици по основу ХоВ	Нераспoreђена добит	Акумулирани губитак	Укупно
Кориговано							
Стање на дан 1. јануара 2007. године	<u>43,858,488</u>	<u>47,591</u>	-	-	<u>2,403,165</u>	<u>(11,799,986)</u>	<u>34,509,258</u>
Ефекти процене основних средстава	-	-	<u>23,658,612</u>	-	-	-	<u>23,658,612</u>
Усклађивања вредности							
ХОВ расположивих за продају	-	-	80	-	-	-	80
Одложене пореске обавезе	-	-	(2,365,861)	-	-	-	(2,365,861)
Искњижавање основних средстава	-	-	-	-	-	(6,565)	(6,565)
Губитак текуће године	-	-	-	-	-	(13,295,061)	(13,295,061)
Остало	-	<u>605</u>	-	-	-	-	<u>605</u>
Корекције и рекласификације текуће године, напомена 5.	-	-	(80)	80	-	(260,528)	(260,528)
Стање на дан 31. децембра 2007. године, кориговано	<u>43,858,488</u>	<u>48,196</u>	<u>21,292,751</u>	<u>80</u>	<u>2,403,165</u>	<u>(25,362,140)</u>	<u>42,240,540</u>
Расходовање и продаја основних средстава	-	-	(39,402)	-	-	39,402	-
Усклађивања вредности							
ХОВ расположивих за продају	-	-	-	(80)	-	-	(80)
Губитак текуће године	-	-	-	-	-	(2,746,911)	(2,746,911)
Остало	-	<u>1,028</u>	-	-	-	-	<u>(2)</u> <u>1,026</u>
Стање на дан 31. децембра 2008. године	<u>43,858,488</u>	<u>49,224</u>	<u>21,253,349</u>	-	<u>2,403,165</u>	<u>(28,069,651)</u>	<u>39,494,575</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

	2008.	2007.
Токови готовине из пословних активности		
Продаја и примљени аванси	19,246,447	15,358,601
Примљене камате из пословних активности	9,074	4,585
Остали приливи из редовног пословања	62,352	282,327
Исплате добављачима и дати аванси	(12,628,146)	(11,158,339)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(3,822,353)	(3,556,097)
Плаћене камате	(1,481,919)	(3,810)
Плаћање по основу осталих јавних прихода	<u>(821,718)</u>	<u>(1,186,468)</u>
<i>Нето прилив / (одлив) готовине из пословних активности</i>	<u>563,737</u>	<u>(259,201)</u>
Токови готовине из активности инвестирања		
Примљене камате из активности инвестирања	45,455	48,960
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	<u>(2,100,117)</u>	<u>(1,001,875)</u>
<i>Нето одлив готовине из активности инвестирања</i>	<u>(2,054,662)</u>	<u>(952,915)</u>
Токови готовине из активности финансирања		
Дугорочни и краткорочни кредити (нето приливи)	1,680,648	1,497,292
Дугорочни и краткорочни кредити и остале обавезе (нето одливи)	<u>-</u>	<u>(56,682)</u>
<i>Нето прилив готовине из активности финансирања</i>	<u>1,680,648</u>	<u>1,440,610</u>
Нето прилив готовине	189,723	228,494
Готовина на почетку обрачунског периода	260,388	32,073
Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине	930	7
Негативне курсне разлике по основу прерачуна готовине	<u>(284,470)</u>	<u>(186)</u>
Готовина на крају обрачунског периода	<u>166,571</u>	<u>260,388</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године**

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

На основу Одлуке Управног одбора ЛП ЕПС о оснивању Привредног друштва "Термоелектране и копови Костолац" д.о.о., Костолац (број 5914/5 од 23. новембра 2005. године) у Регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре Републике Србије уписана је статусна промена спајања уз оснивање привредних субјеката: ЕПС-Јавно предузеће "Површински копови Костолац", ЕПС-Јавно предузеће "Термоелектране Костолац", као друштва која престају спајањем и привредног друштва "Термоелектране и копови Костолац" д.о.о., Костолац као друштва које се услед ове статусне промене оснива (број БД. 102711/2005 и БД. 102716/2005 од 1. јануара 2006. године).

Скраћени назив фирме Друштва је ПД "ТЕ-КО Костолац" д.о.о., Костолац (у даљем тексту: „Друштво“).

Матични број Друштва је 20114185, а ПИБ 104199176.

Пословно седиште Друштва је у Костоцу, Улица Николе Тесле број 5-7.

Делатност Друштва је производња термоелектричне енергије.

Друштво је уписано у Регистар привредних субјеката Решењем Агенције за привредне регистре број БД. 102722/2005 од 1. јануара 2006. године.

Друштво је организовано у две организационо-технолошке целине - Термоелектране и Копови са дирекцијом. Део предузећа Термоелектране се састоји од: „Костолац А”, који чине блокови од 100 и 210 MW и „Костолац Б”, који чине два блока од по 348,5 MW. Део предузећа Копови се састоји од: „Дрмна” и „Ћириковца”.

Управу Друштва чине Скупштина (овлашћени представник оснивача), и директор кога именује Генерални директор ЛП ЕПС.

Скупштина (Оvlaшћени представник оснивача) својим одлукама обезбеђује реализацију циљева оснивања Друштва и одговара за остварење техничко-технолошког и економског единства електроенергетског система.

Директор представља и заступа Друштво организује и руководи процесом рада и води пословање предузећа, доноси одлуке и одговара за законитост рада, предлаже Скупштини основне пословне политике, програме рада и планове развоја, извршава одлуке Скупштине.

Друштво је на дан 31. децембра 2008. године имало 3,608 запослених радника (31. децембра 2007. године - 3,627).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

На основу Закона о рачуноводству и ревизији (Службени гласник РС бр. 46 од 2. јуна 2006. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја ("Оквир"), Међународни рачуноводствени стандарди ("МРС"), односно Међународни стандарди финансијског извештавања ("МСФИ"), као и тумачења која су саставни део стандарда.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Решењем Министра финансија Републике Србије (број 011-00-738-2003-01, од 30. децембра 2003. године) утврђени су и објављени Оквир и МРС који су били у примени на дан 31. децембра 2002. године и на коме се заснивају и претходни и Закон о рачуноводству и ревизији из 2006. године.

Промене у МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (“Одбор”) и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања (“Комитет”), након претходно наведеног датума, су званично усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије (“Министарство”), о објављивању Међународних стандарда финансијског извештавања (бр. 401-00-11/2008-16) и објављени у Гласнику РС бр. 16 од 12. фебруара 2008. године.

Међутим, до датума састављања приложених финансијских извештаја нису биле преведене све промене у стандардима и тумачењима (нарочито након претходно поменутог решења Министарства), такође није извршено усаглашавање, односно промена званичних образца финансијских извештаја, Правилника о садржини и форми образца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица (“Правилник”) и осталих подзаконских аката. Тумачења која су у примени за рачуноводствене периоде који почињу 1. јануара 2008. године и касније а која нису била званично преведена и усвојена од стране Министарства, обелодањена су у напомени 2.3.

Имајући у виду потенцијално материјално значајне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије и МРС, који су били у примени на дан 31. децембра 2002. године (а који су били званично објављени и прописани за примену у Републици Србији пре 12. фебруара 2008. године) од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Предузећа, приложени финансијски извештаји се не могу третирати као финансијски извештаји састављени у сагласности са МСФИ и МРС.

Поред тога, приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (Службени гласник РС бр. 114/06 до 119/08), који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 “Приказивање финансијских извештаја”, а уз то у појединим деловима одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Друштво је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у напомени 3. Наведене рачуноводствене политике су конзистентно примењене за све презентоване извештајне периоде.

Финансијски извештаји Друштва су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД**

2.2. Стандарди и интерпретације који су издати али који нису још увек у примени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди, измене стандарда и интерпретације су биле издате од стране Одбора и Комитета али нису постале ефективне за рачуноводствени период који почиње на дан 1. јануара 2008. године и нису биле усвојене, односно нису биле преведене и званично усвојене у Републици Србији.

- МРС 1 - Презентација финансијских извештаја (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МРС 23 - Трошкови задуживања (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МСФИ 8 - Пословни сегменти (у примени од 1. јануара 2009. године);
- МСФИ 3 - Пословне комбинације и МРС 27 - Консолидовани и појединачни финансијски извештаји (у примени од 1. јула 2009. године);
- Допуна МСФИ 2 - Плаћање на бази акција - Услови стицања права и поништења (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Допуна МРС 32 - Финансијски инструменти: презентација и МРС 1 - Презентација финансијских извештаја (у примени од 1. јануара 2009. године)
Допуна МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и мерење (у примени од 1. јула 2009. године);
- Допуна МСФИ 1 - Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања и МРС 27 - Консолидовани и појединачни финансијски извештаји (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Побољшани Међународни рачуноводствени стандарди 2008. (у примени од 1. јануара 2009. године);
- IFRIC 15 - Уговори о изградњи стамбених и пословних објеката (у примени од 1. јануара 2009. године);
- Побољшани МСФИ 1 - Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања (у примени од 1. јула 2009. године);
- IFRIC 17 - Расподела немонетарних средстава власницима (у примени од 1. јула 2009. године).

Поред тога на дан објављивања ових финансијских извештаја следећа тумачења нису званично била усвојена од стране Министарства:

- IFRIC 13- Програм лојалности клијентима (у примени од 1. јула 2008. године);
- IFRIC 14 - МРС 19 - Ограничења дефинисаних примања, минимални захтеви и њихова интеракција (у примени од 1. јануара 2008. године);
- IFRIC 16 - Заштита од ризика нето инвестиција у страно пословање (у примени од 1. октобра 2008. године).

2.3. Упоредни подаци

Упоредне податке представљају финансијски извештаји Друштва на дан и за годину која се завршава на дан 31. децембра 2007. године. Друштво је извршило корекцију упоредних података у смислу исправки грешака ранијих година, а све ефекте евидентирало директно преко позиција капитала (напомена 5.). Такође, у циљу усаглашавања са презентацијом података за текући период извршене су одређене рекласификације података презентованих у финансијским извештајима за 2007. годину.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Основне рачуноводствене политике примењене код састављања ових финансијских извештаја су наведене у даљем тексту.

3.1. Приходи и расходи

Приходи од продаје у оквиру ЕПС-а у 2008. години исказани су по фактурисаној вредности уз искључење пореза на додату вредност. Од 1. јануара 2005. године Друштво врши фактурисање своје производње ЈП Електропривреда Србије по трансферним ценама које је утврдио Управни одбор ЕПС-а.

Остали приходи од продаје признају се када се ризик и корист повезани са правом власништва пренесу на купца, а то подразумева датум испоруке производа купцу.

Приходи и расходи по основу камата се књиже у корист или на терет периода на који се односе.

3.2. Донације

Вредност средстава добијених кроз донације се иницијално евидентира као разграничен приход у оквиру обавеза у билансу стања, који се умањује у корист биланса успеха, у периоду када се на терет биланса успеха евидентирају трошкови везани за коришћење средстава примљених из донација.

3.3. Ефекти промена курсева валута

Пословне промене настале у странијој валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у странијој валути на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на тај дан.

Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у странијој валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у странијој валути књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.4. Порези и доприноси

a) Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит важећим у Републици Србији.

Порез на добитак у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом, уз умањење по основу остварених пореских кредита. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добитак приказану у билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добитака из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године**

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.4. Порези и доприноси (наставак)

б) Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак на терет кога се одложена пореска средства могу искористити.

в) Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају износе плаћене за порезе на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају у складу са републичким и општинским прописима.

3.5. Трансферне цене

Вредносно обрачунавање учинака између повезаних правних лица у току периода врши се по трансферним ценама одређеним од стране Управног одбора матичног предузећа утврђених методом трошка плус.

3.6. Некретнине, постројења, опрема, инвестиционе некретнине и нематеријална улагања

Некретнине, постројења и опрема почетно се мере по набавној вредности. Компоненте набавне вредности су: фактурна вредност добављача умањена за све радете садржане у рачуну, увозне дажбине и друге јавне приходе, који се не рефундирају, као и сви други директно приписивани трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалне припремности.

Средство изграђено у сопственој режији признаје се по цени коштања, под условом да она не прелази тржишну вредност. У цену коштања средства не улази камата, административни и други општи трошкови, који се не могу директно приписати средству.

Некретнине, постројења и опрема, са изузетком земљишта, су на дан 1. јануара 2004. године исказана по ревалоризованој набавној вредности, умањеној за исправку вредности. Ревалоризација вредности основних средстава извршена је на дан 1. јануара 2004. године од стране овлашћеног процењивача, на основу њиховог усклађивања са правичном вредношћу. Ревалоризована вредност некретнина на дан 1. јануара 2004. године је у складу са МСФИ 1 "Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања" призната као њихова вероватна вредност на тај дан, а за потребе састављања почетног биланса стања у складу са МСФИ. Ефекат извршене ревалоризације некретнина исказан је у оквиру акумулираног резултата из ранијих година. Земљиште није било предмет процене од стране независног проценитеља на дан 1. јануара 2004. године, већ су преузете књиговодствене вредности исказане у финансијским извештајима на дан 31. децембра 2003. године.

Поновна процена некретнине, постројења и опрема је вршена на дан 1. јануар 2007. године од стране независног проценитеља. Некретнине и опрема набављена након 1. јануара 2007. године и опрема која није процењена, исказане су по набавној вредности и умањене за исправку вредности. Такође, извршена је и процена земљишта на дан 1. јануара 2007. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.6. Некретнине, постројења, опрема, инвестиционе некретнине и нематеријална улагања (наставак)

Трошкови одржавања, поправке и замене мањих делова опреме се урачунавају у трошкове одржавања у моменту настајања. Накнадна улагања при реконструкцији, адаптацији или другој доградњи приписују се вредности средстава уколико се тим улагањем повећава капацитет средства, продужава корисни век употребе, побољшава квалитет производа или мења намена средства.

Добитак или губитак настао приликом отуђивања некретнина, постројења и опреме књижи се на терет осталих прихода/расхода.

Инвестиционе некретнине Друштва су некретнине које Друштво, као власник, држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за пружање услуга или за потребе административног пословања или продаје у оквиру редовног пословања. Почетно мерење инвестиционе некретнине приликом стицања врши се по набавној вредности или цени коштања. Након почетног признавања, накнадно мерење инвестиционе некретнине врши се по набавној цени или цени коштања умањеној за укупан износ исправки вредности по основу амортизације и укупан износ исправки вредности по основу обезвређења.

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вредности или цени коштања, која укључује увозне дажбине, порезе, који се не рефундирају, и друге расходе, који се могу приписати средству, и умањења за све трговачке попусте и радате. Расходи камата током периода финансирања нематеријалних улагања не капитализују се.

3.7. Амортизација некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања

Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања се амортизују у току њиховог корисног века употребе, применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих стопа у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања. Корисни век употребе некретнина, постројења и опреме, утврђен је од стране овлашћеног процењивача за имовину затечену на дан 1. јануара 2007. године.

Амортизација се обрачунава на набавну односно ревалоризовану вредност некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања. Примењене амортизационе стопе у 2008. години су:

	у %
Грађевински објекти термолектрана	1.25 - 2.50
Грађевински објекти рудника угља	1.25 - 5.00
Остали грађевински објекти укључујући и инвестиционе некретнине	1.00 - 10.00
Опрема термоелектрана	1.67 - 14.28
Опрема рудника угља	2.00 - 14.28
Транспортна возила	12.50
Остала опрема	10.0 - 20.0
Нематеријална улагања	20.0 - 25.0

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.8. Обезвређивање вредности некретнина, постројења и опреме

На дан састављања финансијских извештаја врши се процењивање постојања било каквих индиција да је вредност средства умањена на основу екстерних и интерних извора информација. Уколико постоје индиције да је неко средство обезвређено за то појединачно средство, врши се процена износа који може да се поврати. У немогућности процене износа који може да се поврати по средству врши се процена повративог износа за јединицу која ствара новац, односно на нивоу Друштва. На дан 31. децембра 2008. године, према процени руководства, није било индиција које указују да је вредност сталних средстава обезвређена.

3.9. Залихе

Залихе обухватају сировине и материјал (основни и помоћни), резервне делове, алат и инвентар и готове производе.

Залихе се мере по набавној вредности или цени коштања, односно нето продајној вредности ако је она нижа. Набавна вредност обухвата куповну цену, увозне дажбине и друге порезе који се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањена за трговачке попусте, радате и друге сличне ставке. Цену коштања залиха чине трошкови материјала, израде, трошкови зарада и општи трошкови производње укључујући и опште трошкове набавке и техничког управљања у износима неопходним за довођење залиха у стање и на место у коме се налазе на дан биланса стања. Нето продајна вредност је вредност по којој залихе могу бити реализоване у нормалним условима пословања, по одбитку трошкова продаје.

Обрачун излаза (утрошака) залиха признаје се по методи просечне пондерисане цене. Пондерисани просек израчунава се приликом пријема сваке наредне пошиљке.

Алат и ситан инвентар отписују се једнократно приликом стављања у употребу.

Исправка вредности залиха се врши терећењем осталих расхода у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност, односно по основу документованих смањења употребне вредности залиха.

3.10. Финансијски инструменти

Свако уговорно право из којег настаје финансијско средство и финансијска обавеза или инструмент капитала признаје се као финансијски инструмент на датум поравнања.

Приликом почетног признавања финансијска средства и финансијске обавезе мере се по његовој или њеној набавној вредности која представља поштену вредност надокнаде која је дата (у случају средства) или примљена (у случају обавеза) за њега или њу.

a) Учешића у капиталу

Учешића у капиталу која се могу признати као финансијски инструмент у складу са дефиницијама МРС 39: „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање“, а имају котирану тржишну вредност, одмеравају се по тржишној (фер) вредности. Добитак или губитак који се јавља услед промене фер вредности, признаје се као посебна ставка капитала.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.10. Финансијски инструменти (наставак)

б) Остали дугорочни пласмани

Остали дугорочни пласмани се иницијално признају по набавној вредности, а после почетног признавања мере се по:

- поштеној вредности, уколико се држе ради трговања,
- амортизованој вредности, уколико имају фиксни рок доспећа,
- набавној вредности, уколико немају фиксни рок доспећа.

Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења признаје се као добитак или губитак у периоду у ком настаје.

в) Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања обухватају потраживања по основу продаје, и друга потраживања.

Потраживања по основу продаје мере се по вредностима из оригиналне фактуре. Фактурисане камате у вези продаје добра и услуга признају се као друга потраживања и исказују се у приходима у периоду у којем настају.

Остале потраживања и пласмани који су потекли од предузећа мере се по амортизованој вредности.

г) Обезвређивање финансијских средстава

На дан сваког биланса врши се процена објективних доказа о вредности средстава анализом очекиваних нето прилива готовине и то:

- појединачно за средства која су значајна или
- на бази портфельа за групу сличних финансијских средстава која нису појединачно идентификована као обезвређена.

Приликом процене вероватноће наплате потраживања Друштво је уважило све догађаје настале до 31. јануара 2009. године.

Процена извесности наплате потраживања врши се по групама дужника. Потраживања од правних лица по којима је протекао рок за наплату најмање од 60 дана врши се исправка вредности потраживања. Изузетно, може се вршити процена извесности наплате за ову групу дужника и појединачно. Исправка потраживања не врши се по основу потраживања у оквиру ЕПС-а, као ни од лица којима се истовремено и дугује.

За сва потраживања по којима је покренут судски поступак, врши се исправка потраживања. Директан отпис врши се само по окончању судског спора или по Одлуци органа управљања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.10. Финансијски инструменти (наставак)

д) Готовина и еквиваленти готовине

Готовина и еквиваленти готовине обухватају готовину на рачунима код банака и у благајни.

ћ) Финансијске обавезе

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повериоца. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза и пасивних временских разграничења.

3.11. Накнаде запосленима

а) Порези и доприноси за обезбеђење социјалне сигурности запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је у обавези да уплаћује доприносе државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају применом законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Друштво у складу са прописима који се примењују у Републици Србији има обавезу исплате запосленима отпремнина приликом одласка у пензију у висини три просечне бруто зараде остварене у Републици Србији у месецу који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, с тим да тако исплаћена отпремнина не може бити нижа од једне и по просечне зараде по запосленом у Друштву у месецу који претходи месецу исплате отпремнине, односно једне и по просечне зараде у привреди Републике Србије у месецу који претходи месецу исплате отпремнине, ако је то за запосленог повољније.

Друштво је извршило актуарски обрачун садашње вредности будућих обавеза за отпремнине и јубиларне награде у складу са МРС 19: „Накнаде запосленима“ и формирало одговарајућа резервисања по том основу.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Друштва коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза, као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја.

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција билана стања у следећој финансијској години.

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године**

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

4.1. Амортизација и амортизационе стопе

Обрачун амортизације и примењене стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања опреме и нематеријална улагања. Једном годишње Друштво процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

4.2. Резервисања за судске спорове

Резервисања су значајној мери подложна проценама. Друштво процењује вероватноћу да се нежељени случајеви могу дододити као резултат прошлих догађаја и врши процену износа који је потребан се измири потенцијална обавеза. С обзиром да је Друштво тужена и тужбена страна у више судских спорова, извршено је одговарајуће резервисање у износу процењене вредности спорова (напомена 35.). На дан 31. децембра 2008. године, резервисања по наведеној основи исказана су у износу од 79,759 хиљада динара.

Међутим, иако Друштво поштује начело опрезности приликом процене, с обзиром да постоји велика доза неизвесности, у одређеним случајевима стварни резултати могу одступати од ових процена.

4.3. Одложена пореска средства

У складу са проценама руководства, а услед неизвесности да ће будући опорезиви добици, на терет којих се одложена пореска средства могу искористити, бити расположиви у наредним обрачунским периодима, Друштво није исказало одложена пореска средства по основу пореских губитака и улагања у основна средства у укупном кумулираном износу од 1,016,404 хиљаде динара (напомена 16.).

4.4. Исправка вредности потраживања

Друштво перманентно прати финансијско стање и пословање својих значајних комитената, односно изложеност ризику депоновања и улагања средстава. Друштво је у складу са рачуноводственом политиком извршило индиректан отпис потраживања старијих од 60 дана од дана њихове доспелости на наплату. Процене су руководства да је формирани износ исправке вредности потраживања реалан, те да су потраживања исказана у пословним књигама наплатива, односно да не постоји висок степен неизвесности њихове наплате.

4.5. Фер вредност финансијских инструмената

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Друштво примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

Пословна политика Друштва је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји доволно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стoga, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Друштва врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности.

Процене су руководства, у датим околностима, да је књиговодствена вредност финансијских инструмената једнака њиховој фер вредности, те да је као таква најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА

- a) Ефекти корекција и рекласификација на позиције капитала и резерви исказане на дан 31. децембра 2007. године

У току године по основу ефекта грешака из ранијих година и рекласификација у складу са Правилником о садржини и форми образца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (Сл. гласник РС бр. 114/06 до 119/08), Друштво је спровело корекције почетног стања из ранијих година приказаних у табели која следи:

	Ревалориза- ционе резерве	Нереализовани дебити по основу ХоВ	У хиљадама динара Акумулирани губитак
Стање 31. децембра 2007. године пре корекција	21,292,831	-	(25,101,612)
Преноси услед промене контног оквира	(80)	80	-
Укидање одложених пореских обавеза	-	-	1,324
Капитализација трошкова из 2007. године	-	-	1,963
По коначним решењима за накнаде за 2007. годину	-	-	(90,642)
Укалкуисане камате ранијих година	-	-	(151,778)
Накнадно примљене фактуре добављача	-	-	(22,413)
Остало	-	-	1,018
 Кориговано стање 31. децембра 2007. године	<u>21,292,751</u>	<u>80</u>	<u>(25,362,140)</u>

Друштво је на основу приспелих коначних решења за накнаде за коришћење вода, за заштиту животне средине и за коришћење минералних сировина извршило корекцију акумулираног губитка и стања обавеза за наведене накнаде за укупан износ од 90,642 хиљаде динара.

Друштво је на име камата по кредитима ранијих година, за период од 31. маја 2001. године до 1. јануара 2008. године, у износу од 151,778 хиљада динара, а по основу закљученог Уговора о регулисању дужничко-поверилачких односа између ЈП ЕПС и банака у стечају, извршило корекцију акумулираног губитка и стања обавеза према ЕПС-у за напред наведени износ.

Друштво је на основу фактура добављача приспелих након датума биланса стања, а за промет роба и услуга настало у току 2007. године, извршило корекцију акумулираног губитка и обавеза према добављачима за износ од 22,413 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

б) Ефекти корекција на билансу стања на дан 31. децембра 2007. године

	Претходно исказано 31. децембра 2007.	Корекције	Кориговано 31. децембар 2007.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	21,088	-	21,088
Некретнине, постројења и опрема	49,232,809	1,963	49,234,772
Инвестиционе некретнине	32,250	-	32,250
Учешћа у капиталу	320	-	320
Остали дугорочни финансијски пласмани	677,088	-	677,088
	<u>49,963,555</u>	<u>1,963</u>	<u>49,965,518</u>
Обртна имовина			
Залихе	3,338,069	1,018	3,339,087
Потраживања	223,892	-	223,892
Готовински еквиваленти и готовина	260,388	-	260,388
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	125,290	-	125,290
	<u>3,947,639</u>	<u>1,018</u>	<u>3,948,657</u>
Укупна актива	<u>53,911,194</u>	<u>2,981</u>	<u>53,914,175</u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Основни капитал	43,858,488	-	43,858,488
Остали капитал	48,196	-	48,196
Ревалоризационе резерве	21,292,831	(80)	21,292,751
Нереализовани добици по основу ХоВ	-	80	80
Нераспоређена добит	2,403,165	-	2,403,165
Акумулирани губитак	(25,101,612)	(260,528)	(25,362,140)
	<u>42,501,068</u>	<u>(260,528)</u>	<u>42,240,540</u>
Дугорочна резервисања	74,001	-	74,001
Дугорочне обавезе			
Дугорочни кредити	1,204,679	-	1,204,679
Остале дугорочне обавезе	3,462,697	-	3,462,697
	<u>4,667,376</u>	<u>-</u>	<u>4,667,376</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	349,870	-	349,870
Обавезе из пословања	3,663,965	174,191	3,838,156
Остале краткорочне обавезе	184,820	-	184,820
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	1,051,696	90,642	1,142,338
	<u>5,250,351</u>	<u>264,833</u>	<u>5,515,184</u>
Одложене пореске обавезе	1,418,398	(1,324)	1,417,074
Укупна пасива	<u>53,911,194</u>	<u>2,981</u>	<u>53,914,175</u>
Ванбилансна актива/пасива	1,717,064	(1,093)	1,715,971

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

в) Ефекти корекција на билансу успеха за годину која се завршава на дан 31. децембра 2007. године

Друштво корекције почетног стања на билансу успеха није извршило у складу са захтевима МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“ с обзиром да руководство сматра да исти нису материјално значајни на пословни резултат исказан у билансу успеха за годину која се завршава на дан 31. децембар 2007. године.

6. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од продаје у оквиру ЕПС-а	14,219,133	11,960,954
Остали приходи од продаје:		
- угља	659,004	446,171
- технолошка пара и гас	99,598	91,204
- електрична енергија	5,016	3,090
- остало	42	73
	14,982,793	12,501,492

7. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од донација	26,863	64,702
Приходи од наплате штете од осигуравајућих друштава	26,863	6,487
Приход од продаје отпадног материјала	17,416	20,618
Приходи од закупнина	4,243	3,724
Приход од наплате трошкова тендарске документације	4,167	2,392
Остали пословни приходи	5,321	7,635
	84,873	105,558

ПД ТЕ-КО КОСТОЛАЦ Д.О.О., КОСТОЛАЦ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

8. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара
	За годину која се завршава
	31. децембра
	2008.
	2007.
Материјал за одржавање и резервни делови	1,378,665
Набављена ел. енергија у оквиру ЕПС-а	600,576
Деривати нафте	592,925
Уље и мазива	61,521
Ситан инвентар и аутогуме	50,654
Канцеларијски и остали режијски материјал	35,634
ХТЗ опрема	15,952
Природни гас	6,985
Трошкови остале енергије	4,106
Остало	21,033
	2,768,051
	104,391
	2,295,479

9. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара
	За годину која се завршава
	31. децембра
	2008.
	2007.
Бруто зараде	3,056,441
Доприноси на зараде на терет послодавца	678,549
Превоз запослених	153,458
Накнада трећим лицима по уговорима и одлукама УО	47,232
Јубиларне награде	36,947
Стипендије и кредити	24,455
Помоћ запосленима	5,557
Отпремнине	2,724
Остали лични расходи	14,542
	2,663,137
	577,043
	132,010
	31,473
	36,989
	15,197
	4,414
	7,353
	22,590
	3,490,206
	4,019,905

10. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара
	За годину која се завршава
	31. децембра
	2008.
	2007.
Трошкови амортизације	4,336,070
Трошкови резервисања:	-
- за накнаде запосленима	598,573
- за потенцијалне обавезе по судским споровима	10,347
	39,616
	4,944,990
	4,404,506

ПД ТЕ-КО КОСТОЛАЦ Д.О.О., КОСТОЛАЦ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

11. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара
	За годину која се завршава
	31. децембра
	2008.
	2007.
Трошкови инвестиционог одржавања	1,592,044
Трошкови текућег одржавања постројења и опреме	916,112
Трошкови накнада за заштиту животне средине	434,463
Трошкови транспортних услуга	312,126
Трошкови премија осигурања	254,514
Трошкови накнада за коришћење вода	241,077
Трошкови чишћење, обезбеђење и заштите објеката	167,508
Трошкови услуга на изради учинака	124,998
Трошкови услуга на сепаратору	95,178
Накнада за коришћење минералних сировина	80,662
Рекултивација земљишта и озелењивање	50,590
Трошкови услуга омладинских и студенских задруга	48,531
Трошкови истраживања	45,760
Трошкови пореза на имовину	37,435
Трошкови репрезентације	31,728
Трошкови комуналних услуга	27,094
Трошкови ПТТ услуга	21,119
Реклама, спонзорства и донаторства	12,848
Трошкови платног промета и банкарских услуга и провизија	11,933
Трошкови услуга одржавања у оквиру ЕПС-а	6,374
Остале услуге у оквиру ЕПС-а	6,010
Трошкови осталих накнада и индиректних пореза	3,448
Судски трошкови	1,284
Трошкови закупа	1,077
Трошкови накнада за коришћење грађевинског земљишта	751
Радови на одводњавању	-
Трошкови осталих производних услуга	144,878
Остали нематеријални трошкови	80,374
	4,749,916
	3,541,263

12. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара
	За годину која се завршава
	31. децембра
	2008.
	2007.
Финансијски приходи у оквиру ЕПС-а:	
- приходи од камата	45,455
- позитивне курсне разлике	-
	45,455
	493,059
Приходи по основу ефеката примене валутне клаузуле	10,145
Приходи од камата	9,074
Позитивне курсне разлике	930
Остали финансијски приходи	439
	66,043
	554,303

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

13. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Финансијски расходи у оквиру ЕПС-а:		
- расходи камата	99,087	90,529
- негативне курсне разлике	865,682	9,102
- остали финансијски расходи	11,966	8,164
	<u>976,735</u>	<u>107,795</u>
Расходи камата	69,344	79,817
Негативне курсне разлике	284,470	2,210
Расходи по основу ефекта примене валутне клаузуле	7,630	-
	<u>1,338,179</u>	<u>189,822</u>

14. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Накнадно одобрени работи, попусти и бонуси	24,506	2,963
Вишкови	4,676	5
Наплаћена исправљена потраживања	2,661	19,153
Добици од продаје опреме	814	-
Приходи од смањења обавеза	513	7,183
Приходи по основу корекције Решења за накнаду за загађење животне средине	-	25,745
Остали приходи	<u>443</u>	<u>55,514</u>
	<u>33,613</u>	<u>110,563</u>

15. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Губици од расходовања и продаје некретнина и опреме	163,750	284
Донаторства	19,801	12,936
Мањкови	11,135	9,995
Директан отпис потраживања	3,202	1,593
Обезвређење залиха	1,384	5,388
Индиректан отпис потраживања од купца	616	-
Обезвређење некретнина, постројења и опреме - процена	-	13,696,980
Расходи из ранијих година	-	85,941
Остали расходи	<u>19,015</u>	<u>23,670</u>
	<u>218,903</u>	<u>13,836,787</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

16. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК**a) Компоненте пореза на добитак**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Порески расход периода	-	-
Одложени порески (расходи)/приходи периода	<u>(20,305)</u>	<u>1,243,155</u>
	<u><u>(20,305)</u></u>	<u><u>1,243,155</u></u>

б) Усаглашавање износа пореза на добитак у билансу успеха и производа добити пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра 2008.	2007.
Губитак пре опорезивања	<u>(2,726,606)</u>	<u>(14,538,216)</u>
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	(272,660)	(1,453,822)
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	41,638	1,189,401
Неискоришћени порески губитак текуће године који се преносе у наредне обрачунске периоде	231,022	264,421
Привремене разлике по основу признавања основице некретнина и опреме у пореском билансу	<u>20,305</u>	<u>(1,243,155)</u>
	<u><u>20,305</u></u>	<u><u>(1,243,155)</u></u>

в) Непризнатата одложена пореска средства по основу улагања у основна средства и пренетих пореских губитака

На дан 31. децембра 2008. године Друштво није исказало одложена пореска средства по основу улагања у основна средства у укупном кумулираном износу од 655,193 хиљаде динара, те по основу пренетих пореских губитака на рачун будућих обрачунских периода у укупном кумулираном износу од 361,210 хиљада динара, а услед неизвесности да ће будући опорезиви добици, на терет којих се одложена пореска средства могу искористити, бити расположиви. Напред наведени порески кредити и губици настали су и истичу у следећим периодима:

Година настанка	Година истека	Порески кредит и пренети порески губици	У хиљадама динара	
			Искоришћена пореска умањења	Неискоришћена пореска умањења
2004.	2014.	58,502	-	58,502
2006.	2016.	53,818	-	53,818
2007.	2017.	253,037	-	253,037
2008.	2018.	651,047	-	651,047
Укупно				<u>1,016,404</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

16. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

г) Одложене пореске обавезе

Одложене пореске обавезе на дан 31. децембра 2008. године у износу од 1,437,379 хиљада динара (31. децембра 2007. године – 1,417,074 хиљаде динара) односе се на привремене разлике између основице по којој се основна средства признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима. Кретања одложених пореских обавеза током периода дата су у наредном прегледу:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Стanje на почетку године	1,418,398	295,692
Корекција почетног стања	(1,324)	-
Кориговано почетно стање	1,417,074	295,692
Признавање одложених пореских обавеза по основу процене	-	2,365,861
Одложени порески расход/(приход) периода	<u>20,305</u>	<u>(1,243,155)</u>
Стanje на крају године	<u><u>1,437,379</u></u>	<u><u>1,418,398</u></u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

17. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА, ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

							У хиљадама динара
	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења, опрема и остале средства	Инвестиције У току и аванси за осн.сред.	Укупно	Инвестиционе некретн.	Нематеријална улагања
Набавна вредност							
Станje 1. јануара 2007. године	2,180,630	16,955,677	77,743,317	7,761,931	104,641,555	96,322	36,362
Ефекти процене	(1,444,220)	7,396,727	8,583,307	-	14,535,814	-	-
Повећања током године	-	-	-	3,138,223	3,138,223	-	6,711
Активирања и прено у употребу	287,139	16,498	406,167	(709,804)	-	-	-
Трансфери	-	(1,363,181)	1,363,181	(129)	(129)	-	-
Отуђења и расходовања	-	(4,191)	(100,993)	-	(105,184)	-	-
Остало	-	-	-	(6,212)	(6,212)	-	(8,680)
Корекција текуће године (напомена 5.)	-	-	-	1,963	1,963	-	-
Станje 31. децембра 2007. године (кориговано)	1,023,549	23,001,530	87,994,979	10,185,972	122,206,030	96,322	34,393
Станje 1. јануара 2008. године	1,023,549	23,001,530	87,994,979	10,185,972	122,206,030	96,322	34,393
Повећања током године	203,596	1,018	180,025	7,671,381	8,056,021	-	-
Активирања и пренос у употребу	-	336,627	6,316,360	(6,652,987)	-	-	-
Пренос инв.материјала на залихе	-	-	-	(92,627)	(92,627)	-	-
Рекласификације и преноси	-	(3,350)	3,350	-	-	-	-
Расходовање	-	(679,560)	(35,134)	-	(714,694)	-	-
Отуђења	-	-	(4,725)	-	(4,725)	-	-
Мањкови	-	-	(3,091)	(496)	(3,588)	-	-
Станje 31. децембра 2008. године	1,227,145	22,656,265	94,451,764	11,111,243	129,446,417	96,322	34,393
Исправка вредности							
Станje 1. јануара 2007. године	-	9,555,601	54,570,796	-	64,126,397	62,201	7,220
Ефекти процене	-	5,638,913	(1,064,731)	-	4,574,182	-	-
Амортизација текуће године	3,319	269,420	4,084,195	-	4,356,934	1,871	6,085
Трансфери	-	(830,832)	830,832	-	-	-	-
Отуђења и расходовања	-	(4,190)	(82,698)	-	(86,888)	-	-
Остало	633	-	-	-	633	-	-
Станje 31. децембра 2007. године	3,952	14,628,912	58,338,394	-	72,971,258	64,072	13,305
Станje 1. јануара 2008. године	3,952	14,628,912	58,338,394	-	72,971,258	64,072	13,305
Амортизација текуће године	4,370	269,570	4,053,381	-	4,327,321	1,870	6,879
Рекласификације и преноси	-	(1,462)	1,462	-	-	-	-
Расходовање	-	(517,183)	(33,645)	-	(550,828)	-	-
Отуђења	-	-	(4,725)	-	(4,725)	-	-
Мањкови	-	-	(2,581)	-	(2,581)	-	-
Станje 31. децембра 2008. године	8,322	14,379,837	62,352,286	-	76,740,445	65,942	20,184
Садашња вредност							
31. децембар 2008. године	1,218,823	8,276,428	32,099,478	11,111,243	52,705,972	30,380	14,209
31. децембар 2007. године, кориговано	1,019,597	8,372,618	29,656,585	10,185,972	49,234,772	32,250	21,088

Друштво је у 2007. години извршило процену вредности некретнина, постројења и опреме на дан 1. јануар 2007. године. Процену је извршио независни проценитељ.

Од укупног износа активираних инвестиција у току и постројења у припреми у 2008. години од 6,652,987 хиљада динара, највећи део односи се на активирање инвестиције „Санација Блока A1 – 100 MW – ТЕ Костолац“ у укупном износу од 4,902,114 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

17. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА, ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (наставак)

Од укупног износа исказаних инвестиција у току и аванса за основна средства на дан 31. децембра 2008. године од 11,111,243 хиљада динара (31. децембра 2007. године – 10,185,972 хиљаде динара), појединачно најзначајније инвестиције у току су:

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2008.	2007.
Изградња петог БТО система:		
- Багер СР 2000	1,594,329	501,404
- Трачни транспортер Б 2000	2,152,980	596,360
- Одлагач Арс 2000	905,729	-
	<u>4,653,038</u>	<u>1,097,764</u>
Систем за отпепељивање термоелектране	1,440,346	88,651
Трачни транспортери Б1800 У31 и У32	739,203	-
Санација Блока А1 – 100 MW – ТЕ (активирано)	-	4,902,114
Остале инвестиције у току и аванси за основна средства	<u>4,278,656</u>	<u>4,097,443</u>
	<u><u>11,111,243</u></u>	<u><u>10,185,972</u></u>

18. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2008.	2007.
Дугорочна потраживања у оквиру ЕПС-а	532,233	575,097
Минус: Доспећа до једне године	<u>(42,864)</u>	<u>(42,864)</u>
	<u>489,369</u>	<u>532,233</u>
Дати стамбени кредити и потраживања за откуп станова	37,512	39,841
Улагање у топлификациону мрежу Дрмно и Костолац	<u>105,014</u>	<u>105,014</u>
	<u><u>631,895</u></u>	<u><u>677,088</u></u>

Дугорочна потраживања у оквиру ЕПС-а односе се на репограмирана краткорочна потраживања од ЈП ЕПС, у складу са Споразумом од 20. децембра 2005. године, којим се ближе уређују услови, начин и рокови измиривања међусобних краткорочних и дугорочних потраживања и обавеза које су настале у интерним односима између ЈП ЕПС и предузећа која је ЈП ЕПС основао, са стањем на дан 31. децембра 2004. године. Дуг по основу краткорочних потраживања, од ЈП ЕПС, је репограмиран на 180 једнаких месечних рата, уз каматну стопу на нивоу есконтне стопе Народне банке Србије, с тим што је прва рата доспела 30. јуна 2006. године.

Текућа доспећа наведених репограмираних потраживања у износу од 42,864 хиљаде динара, евидентирана су на рачуну потраживања од купаца – матично правно лице (напомена 20.).

Остали дугорочни финансијски пласмани у износу од 105,014 хиљада динара односе се на заједничко улагање у изградњу топлификационе мреже у селу Дрмно и реконструкцију постојеће топлификационе мреже у Костолцу Друштва, општине Пожаревац и ЈП Топлификација Пожаревац, на основу Споразума из ранијих година.

ПД ТЕ-КО КОСТОЛАЦ Д.О.О., КОСТОЛАЦ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

19. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Резервни делови	1,846,256	1,237,549
Материјал	991,673	1,119,038
Угљ – готов производ	625,969	478,453
Алат и ситан инвентар	22,026	29,430
Дати аванси за залихе и услуге	510,188	479,259
	<hr/>	<hr/>
	3,996,112	3,343,729
Исправка вредности датих аванса	(3,624)	(4,642)
	<hr/>	<hr/>
	3,992,488	3,339,087

20. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Потраживања у оквиру ЕПС-а:		
- текућа доспећа дугорочних потраживања	42,864	42,864
- потраживања од повезаних лица	2,204,087	3,627
	<hr/>	<hr/>
	2,246,951	46,491
Потраживања од купца у земљи	233,941	128,303
Потраживања од запослених	3,686	68,262
Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	1,726	1,242
Остале потраживања	2,700	3,067
	<hr/>	<hr/>
	242,053	200,874
Минус: Исправка вредности потраживања	(20,356)	(23,473)
	<hr/>	<hr/>
	2,468,648	223,892

Промене на исправци вредности потраживања од купца у току 2008. и 2007. године приказане су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	31. децембра
	2008.	2007.
Стanje на почетку године	23,437	43,173
Исправке у току године	616	-
Наплаћена отписана потраживања	(2,661)	(19,153)
Укидање исправке вредности потраживања	(1,036)	(547)
	<hr/>	<hr/>
Стanje на крају године	20,356	23,473

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

21. ГТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2008.	2007.
Текући рачуни:		
- у динарима	150,909	250,807
- у страндој валути	37	135
Благајне и остала новчана средства:		
- у динарима	2,070	697
- у страндој валути	181	3
Хартије од вредности - готовински еквиваленти	5	5
Издвојена новчана средства	<u>13,369</u>	<u>8,741</u>
	<u>166,571</u>	<u>260,388</u>

Друштво послује преко динарских и девизних текућих рачуна отворених код Banca Intesa а.д., Београд, Комерцијалне банке а.д., Београд и АИК Банке а.д., Ниш.

22. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2008.	2007.
Разграничени порез на додату вредност	<u>118,399</u>	<u>125,290</u>
	<u>118,399</u>	<u>125,290</u>

23. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ**а) Основни капитал**

Друштво је на дан 31. децембра 2005. године имало исказани државни капитал, који је обухватао почетни капитал увећан за кумулиране ревалоризационе резерве, које су настале као резултат примене индекса раста цена на мало до 31. децембра 2000. године и кориговане приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1. јануара 2004. године.

На основу Одлуке Управног одбора ЈП ЕПС о оснивању Привредног друштва "Термоелектране и копови Костолац" д.о.о., Костолац (број 5914/5 од 23. новембра 2005. године) у Регистар привредних субјеката уписана је статусна промена спајања уз оснивање привредних субјеката: ЕПС Јавно предузеће "Површински копови Костолац", ЕПС Јавно предузеће "Термоелектране Костолац", као друштва која престају спајањем и привредног друштва "Термоелектране и копови Костолац" д.о.о., Костолац као друштва које се услед ове статусне промене оснива (број БД. 102716/2005 и 102711/2005 од 1. јануара 2006. године).

Решењем Агенције за привредне регистре број БД. 102722/2005 од 1. јануара 2006. године у Регистар привредних субјеката уписано је оснивање Привредног друштва "Термоелектране и копови Костолац" д.о.о., Костолац. Такође, регистрован је уписан и уплаћени новчани капитал новоформираног привредног друштва у износу од ЕУР 500 и неновчани капитал у износу од ЕУР 334,480,248 у власништву ЈП Електропривреда Србије, Београд.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

23. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

а) Основни капитал (наставак)

Основни капитал Друштва исказан у пословним књигама у износу од 43,858,488 хиљада динара, није усаглашен са износом који је уписан у Регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре Републике Србије (334,480,748 EUR, односно 28,330,519 хиљада динара на дан 30. септембра 2005. године).

б) Остали капитал

Остали капитал приказан у билансу стања Друштва на дан 31. децембра 2008. године односи се на сопствене ванпословне изворе, који су пренети приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије.

24. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Резервисања за накнаде запосленима:		
- за отпремнине	229,806	-
- за јубиларне награде	368,767	-
	<u>598,573</u>	<u>-</u>
Резервисања за потенцијалне обавезе по судским споровима	<u>79,759</u>	<u>74,001</u>
	<u><u>678,332</u></u>	<u><u>74,001</u></u>

Друштво је на дан 31. децембра 2008. године први пут утврдило садашњу вредност обавеза за отпремнине радницима за одлазак у пензију и за јубиларне награде, у складу са захтевима МРС 19: „Накнаде запосленима“ и формирало одговарајућа резервисања у износу од 598,573 хиљаде динара.

Претпоставке коришћене за актуарски обрачун су следеће:

	31. децембар 2008.
Дисконтна стопа	6.0 %
Пројектовани раст зарада	1.0 %
Годишња стопа флуктуације запослених	1.5 %

Друштво је износ потребног резервисања у целокупном износу признало као расход периода (напомена 10.).

Дугорочна резервисања на дан 31. децембра 2008. године у износу од 79,759 хиљада динара (31. децембра 2007. године – 74,001 хиљаду динара) односе се на резервисања за потенцијалне обавезе по судским споровима који се воде против Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

24. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

Кретања на дугорочним резервисањима су приказана у наредној табели:

	У хиљадама динара	За годину која се завршава	31. децембра	2008.	2007.
Стanje на почетку године				74,001	41,157
Резервисања за накнаде запосленима				598,573	-
Додатна резервисања за потенц. обавезе				10,347	39,616
Укидање резервисања током године				(4,589)	(6,772)
Стanje на крају године				678,332	74,001

25. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	У хиљадама динара	31. децембар	31. децембар	2008.	2007.
Рефинансијирани кредити реализовани пре 1990. године из средстава Париског клуба поверилаца:					
- Влада СР Немачке				624,798	574,781
- Влада Швајцарске				802,017	655,310
				1,426,815	1,230,091
Минус: Део дугорочних кредита који доспева до једне године				(44,355)	(25,412)
				1,382,460	1,204,679

Обавезе по основу дугорочних кредита (умањене за доспећа до једне године) у укупном износу од 1,382,460 хиљада динара на дан 31. децембра 2008. године (31. децембра 2007. године - 1,204,679 хиљаду динара) представљају рефинансијане кредите примљене из средстава Париског клуба поверилаца преко домаћих пословних банака које се налазе у поступку стечаја или ликвидације.

Отплата ових кредита и припадајућих камата је била замрзнута након увођења санкција Уједињених нација у мају 1992. године. У децембру 2001. године, преговори између Владе СР Југославије и Париског клуба поверилаца резултирали су значајним смањењем обавеза (главница, камата и затезна камата обрачуната до 22. марта 2002. године) у износу од 51% нове главнице са могућношћу додатног отписа обавеза за три године до максималног износа од 66.67%, као додатна ставка репограма обавеза. Закон о регулисању односа између СР Југославије и правних лица и банака са територије СР Југославије, који су првобитни дужници или гаранти према повериоцима Париског и Лондонског клуба ступио је на снагу 4. јула 2002. године (Службени гласник СРЈ број 36/2002).

У складу са поменутим Законом, Друштво је било дужно да кредите одобрено од стране Париског клуба кредитора отплати домаћим банкама под условима који неће бити мање повољни од оних дефинисаних споразумом са страним кредиторима. Друштво је извршило отпис 51% нове главнице дуга према Париском клубу поверилаца на дан 22. марта 2002. године и усагласило износ нове главнице на основу дописа и ануитетних планова достављених од стране Народне банке Србије.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

25. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Уговором о регулисању обавеза према Републици Србији од 11. априла 2006. године са Агенцијом за осигурање депозита, укупан дуг новооснованог Друштва према Париском клубу поверилаца на дан 22. септембра 2005. године износи EUR 9,723,580 и CHF 19,369,498. На дан 25. априла 2006. године закључен је Анекс 1 уз Уговор о регулисању обавеза према Републици Србији којим се одобрава друга транша отписа дуга у износу од 30.61%, почев од 6. фебруара 2006. године после прве транше отписа дуга СРЈ у износу од 51% на дан 22. марта 2002. године, тако да укупан дуг новооснованог Друштва на дан 22. марта 2006. године износи EUR 7,498,429 и CHF 13,812,927

На износ главнице дуга деноминоване у EUR, односно CHF обрачунава се камата по стопи од 5.5% годишње по Билатералном Споразуму са Владом СР Немачке, односно на нивоу шестомесечне LIBOR CHF стопе + маржа 0.5% по Билатералном Споразуму са Владом Швајцарске Конфедерације. Отплата новоутврђене главнице дуга врши се у полугодишњим ануитетима почев од 22. септембра 2008. године и закључично са 22. мартом 2024. године, док се капитализована камата из претходног периода отплаћује у 14 једнаких полугодишњих рата почев од 22. септембра 2007. године и закључично са 22. мартом 2014. године.

Обавезе по основу дугорочних кредита обезбеђене су меницама (напомена 31.).

Доспећа дугорочних кредита су следећа:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
до 1 године	44,355	25,412
од 1 до 2 године	48,251	37,862
од 2 до 3 године	52,685	41,145
од 3 до 4 године	57,926	44,880
од 4 до 5 година	63,703	49,295
преко 5 година	1,159,895	1,031,497
	1,426,815	1,230,091

26. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавезе у оквиру ЕПС-а	4,501,002	3,073,596
Репрограмиране обавезе по основу јавних прихода:		
- по основу главнице	131,829	160,480
- по основу камата	233,517	252,791
	365,346	413,271
	4,866,348	3,486,867
Минус: Део репрограмираних обавеза по основу јавних прихода са доспећем до једне године	(43,613)	(24,170)
	4,822,735	3,462,697

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

У складу са Споразумом од 20. децембра 2005. године којим се ближе уређују услови, начин и рокови измиривања међусобних краткорочних и дугорочних потраживања и обавеза, које су настале у интерним односима између ЈП ЕПС и јавних предузећа која је ЈП ЕПС основао, са стањем на дан 31. децембра 2004. године, остатак дуга на дан 31. децембра 2008. године у износу од 4,501,002 хиљаде динара (31. децембра 2007. године - 3,073,596 хиљада динара) по основу дугорочних обавеза се отплаћује у роковима и условима под којима ЈП ЕПС измирује те обавезе према кредиторима. ЈП ЕПС је извршило обрачун камата за 2008. годину у износу од 99,087 хиљада динара (напомена 13.).

Обавезе по основу јавних прихода, на дан 31. децембра 2008. године, у укупном износу од 365,546 хиљада динара (31. децембар 2007. године - 413,270 хиљада динара), репрограмиране су на 120 месечних рата уз каматну стопу на нивоу есконтне стопе Народне банке Србије. Месечни ануитети отплате дуга утврђују се посебним решењем Пореске управе - центар за велике пореске обвезнике. Приликом отплате последње рате обавеза Друштво има право на отпис обавеза у висини од 30% обрачунатих камата до 30. септембра 2003. године.

27. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Текуће доспеће дугорочних кредита у страној валути:		
- домаће банке у стечају	333,319	300,289
- рефинансириани кредити – Париски клуб	44,355	25,412
	<u>377,674</u>	<u>325,701</u>
Део репрограмираних обавеза по основу јавних прихода са доспећем до једне године	43,613	24,170
Остале краткорочне финансијске обавезе у оквиру ЕПС-а	<u>5,000,000</u>	<u>354,777</u>
	<u><u>5,421,287</u></u>	<u><u>704,648</u></u>

Обавезе по дугорочним кредитима који доспевају до једне године исказане на дан 31. децембра 2008. године у износу од 333,319 хиљада динара (31. децембра 2007. године - 300,288 хиљада динара) представљају обавезе према иностраним повериоцима реализоване преко домаћих банака у стечају чија је отплата, како и отплата припадајућих камата била замрзнута након увођења санкција Уједињених нација СР Југославији у мају 1992. године. Коначно усаглашавање и регулисање обавеза по основу главница кредита и обрачунатих камата може имати значајан утицај на финансијске извештаје Друштва.

Остале краткорочне финансијске обавезе исказане у износу од 5,000,000 хиљада динара односе се на одобрену позајмицу од стране ЈП ЕПС, Београд (матично правно лице) по основу Уговора о зајму од 29. октобра 2008. године, са наменом одржавања континуитета активности на ремонтним и инвестиционим радовима. Позајмица је одобрена бескаматно, са роком враћања до 15. децембра 2009. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

28. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2008.	2007.
Примљени аванси	36,519	25,437
Обавезе према добављачима:		
- у оквиру ЕПС-а	3,810,291	2,275,889
- у земљи	1,681,533	1,182,052
- у иностранству	102,584	-
Остале обавезе из пословања	110	-
	<hr/>	<hr/>
	5,631,037	3,483,378

29. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2008.	2007.
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	37,299	31,860
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада	102,334	90,490
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	69,556	60,453
Остале обавезе	3,126	2,017
	<hr/>	<hr/>
	212,315	184,820

30. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2008.	2007.
Обавезе по основу пореза на додату вредност	23,199	61,715
Разграничен порез на додату вредност	340,188	288,300
Накнаде за коришћење вода, грађевинског земљишта и осталих јавних добара	26,409	60,194
Накнада за заштиту животне средине	38,495	83,976
Одложени приходи по основу примљени донација	605,533	634,034
Остало	14,709	14,119
	<hr/>	<hr/>
	1,048,533	1,142,338

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

30. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА (наставак)

Кретања на рачунима разграниченih прихода по основу примљених донација су приказана у наредној табели:

	У хиљадама динара	За годину која се завршава	31. децембра	2008.	2007.
Статије на почетку године	634,034	789,556			
Донације у току године	-	112,441			
Пренос у приходе	(26,863)	(64,702)			
Искњижење разлике по средствима пренетим од ЈП РБ “Колубара”, Лазаревац у 2005. години	-	(190,384)			
Остале искњижења	(1,638)	(12,877)			
Статије на крају године	<u>605,533</u>	<u>634,034</u>			

31. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

	У хиљадама динара	31. децембар	31. децембар	2008.	2007.
Издате менице	1,271,377	1,271,377			
Процењена ратна штета за време НАТО агресије	77,153	77,153			
Неискоришћени порески кредити и порески губици који се преносе у наредне обрачунске периоде	1,016,403	365,356			
Остале ванбалансна евиденција	<u>2,085</u>	<u>2,085</u>			
	<u>2,367,018</u>	<u>1,715,971</u>			

На дан 31. децембра 2008. године издате менице у износу од 1,271,377 хиљада динара се односе на предате менице Агенцији за осигурање депозита Републике Србије за потребе обезбеђења дугорочних кредитова.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

32. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

У редовном току пословања, Друштво ступа у односе са својим повезаним лицима, које је у складу са МРС 24 – „Обелодањивање повезаних страна“ адекватно обелоданило.

Стање потраживања и обавеза на дан 31. децембра 2008. односно 2007. године произашла из трансакција са повезаним правним лицима приказана су у следећој табели (у хиљадама динара):

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Активи</i>		
<i>Остале дугорочни финансијски пласмани</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	489,369	532,233
	489,369	532,233
<i>Потраживања</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	2,232,076	42,864
- ХЕ Ђердап д.о.о., Кладово	142	-
- ТЕ Никола Тесла, Обреновац	-	1,285
- РБ Колубара, Лазаревац	-	2,342
- Колубара Метал д.о.о.	14,733	-
	2,246,951	46,491
<i>Свега актива</i>	<u>2,736,320</u>	<u>578,724</u>
<i>Пасива</i>		
<i>Остале дугорочне обавезе</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	4,501,002	3,073,596
	4,501,002	3,073,596
<i>Краткорочне финансијске обавезе</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	5,000,000	354,777
	5,000,000	354,777
<i>Обавезе из пословања</i>		
- ТЕ Никола Тесла, Обреновац	-	6,787
- РБ Колубара д.о.о., Лазаревац	229,621	229,698
- ЕД Београд д.о.о., Београд	-	9
- ЕД Југоисток д.о.о., Ниш	132	146
- Панонске ТЕ ТО Нови Сад д.о.о., Нови Сад	-	3
- ЕД Центар д.о.о., Крагујевац	41,557	645
- Колубара Метал д.о.о.	28,904	16
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	3,510,077	2,038,585
	3,810,291	2,275,889
<i>Свега пасива</i>	<u>13,311,293</u>	<u>5,704,262</u>
<i>Обавезе, нето</i>	<u>10,574,973</u>	<u>5,125,538</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

32. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Приходи и расходи из трансакција са повезаним правним лицима за годину која се завршава на дан 31. децембра 2008. односно 2007. године приказани су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра	2008.
	2007.	
Приходи		
<i>Приходи од продаже (напомена 6.)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	14,219,133	11,960,954
	<u>14,219,133</u>	<u>11,960,954</u>
<i>Финансијски приходи (напомена 12.)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	45,455	493,059
	<u>45,455</u>	<u>493,059</u>
<i>Свега приходи</i>	<u>14,624,588</u>	<u>12,454,013</u>
 Расходи		
<i>Трошкови електричне енергије</i>		
- ЕД Београд д.о.о., Београд	50	42
- ЕД Југоисток д.о.о., Ниш	398	345
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	271,756	365,436
- ЕД Центар д.о.о., Крагујевац	328,372	5,668
	<u>600,576</u>	<u>371,491</u>
<i>Финансијски расходи</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	976,735	107,795
	<u>976,735</u>	<u>107,795</u>
<i>Остали пословни расходи</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	12,381	19,484
- ЕД Центар д.о.о., Крагујевац	-	820
- РБ Колубара д.о.о., Лазаревац	-	65
- Панонске ТЕ ТО Нови Сад д.о.о., Нови Сад	-	2
- Колубара метал д.о.о.	3	-
	<u>12,384</u>	<u>20,371</u>
<i>Свега расходи</i>	<u>1,589,695</u>	<u>499,657</u>
<i>Приходи, нето</i>	<u>13,034,893</u>	<u>11,954,356</u>

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање капиталом

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбеди принос на капитал.

Лица која контролишу финансије на нивоу Друштва испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

**33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)****Управљање капиталом (наставак)**

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2008.	2007.
Задуженост а)	6,626,482	5,017,246
Готовина и готовински еквиваленти	166,571	260,388
Нето задуженост	6,459,911	4,756,858
Капитал б)	39,494,575	42,240,540
Рацио нето дуговања према капиталу	0.16	0.11

а) Обавезе обухватају дугорочне и краткорочне обавезе,

б) Капитал укључује основни и остали капитал, резерве и акумулирани резултат.

Приликом израчунавања нето дуговања, поштујући начело опрезности, обавезама Друштва сачељена су искључиво промитно ликвидна средства – готовина и готовински еквиваленти. Показатељ односа нето задужености према капиталу показује величину задужености у динарима по једном динару капитала.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени 3 уз ове финансијске извештаје.

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2008.	2007.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	631,985	677,408
Потраживања од купаца	2,460,535	151,321
Остале потраживања	126,512	197,861
Готовина и готовински еквиваленти	166,571	260,388
	3,385,603	1,286,978
Финансијске обавезе		
Дугорочне обавезе	6,205,195	4,667,376
Обавезе према добављачима	5,594,408	3,457,941
Краткорочне финансијске обавезе	5,421,287	704,648
	17,220,890	8,829,965

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

**33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Категорије финансијских инструмената (наставак)

Основни финансијски инструменти Друштва су потраживања који настају директно из пословања, готовина и готовински еквиваленти, те обавезе према добављачима и дугорочне и краткорочне финансијске обавезе. У нормалним условима пословања Друштво је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Друштва овим ризицима. Друштво не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Друштво је изложено финансијским ризицима од промена курсева страних валута и промена каматних стопа.

Није било значајнијих промена у изложености Друштва тржишном ризику, нити у начину на који Друштво управља или мери тај ризик, осим оних истакнутих у напомени 37.

Девизни ризик

Друштво је изложено девизном ризику преко позиција готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца у иностранству и обавеза које су деноминиране у странијој валути. Друштво не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, с обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Друштво послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза деноминираних у странијој валути и изражених у странијој валути и у динарима на датум извештавања била је следећа:

Девизни подбилианс На дан 31. децембра	У странијој валути			
	Средства		Обавезе	
	2008.	2007.	2008.	2007.
EUR	21,555	16,195	32,424,619	17,010,296
CHF	6	412	13,501,043	13,697,319
GBP	406	1,071	-	-
USD	1,401	1,454	76,301,176	79,015,698

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

**33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Тржишни ризик (наставак)

Девизни ризик (наставак)

На дан 31. децембра	Средства		У хиљадама динара	
	2008.	2007.	Обавезе	2008.
EUR валута	1,910	1,283	2,872,854	1,347,831
CHF валута	-	20	802,016	655,310
GBP валута	37	115	-	-
USD валута	88	78	4,799,344	4,245,253

Друштво је осетљиво на промене девизног курса еура (EUR), швајцарског франка (CHF), америчког долара (USD) и британске фунте (GBP) према динару. У претходним табелама су наведени износи средстава односно обавеза у страној валути и у хиљадама динара применом средњег девизног курса на дан сваког приказаног биланса стања.

Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Друштва на пораст односно пад у висини од 10% курса динара у односу на дату страну валуту, у смислу повећања односно смањења монетарних средстава и обавеза деномираних у страној валути и исказаних у хиљадама динара, као последица кретања курса.

Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненаплаћена потраживања и неизмирене обавезе исказане у страној валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута.

На дан 31. децембра	Средства		У хиљадама динара	
	2008.	2007.	Обавезе	2008.
Исказано у EUR валути	191	128	287,285	134,783
Исказано у CHF валути	-	2	80,202	65,531
Исказано у GBP валути	4	12	-	-
Исказано у USD валути	9	8	479,934	424,525

У следећој табели приказан је нето ефекат кретања девизног курса у висини од 10%. Позитиван број из табеле указује повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	У хиљадама динара	
	31. децембар	2008.
EUR валута	(287,094)	(134,655)
CHF валута	(80,202)	(65,529)
GBP валута	4	12
USD валута	(479,925)	(424,517)
Могући нето утицај на резултат текућег периода	(847,217)	(624,689)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

**33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа

Друштво је изложено ризику од промене каматних стопа преко дугорочних и краткорочних потраживања, готовине и готовинских еквивалената депонованих на текућим рачунима код пословних банака, те по основу дугорочних и краткорочних финансијских и других обавеза. Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
<i>Некаматоносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	105,105	105,334
Потраживања од купаца	2,367,802	53,404
Остале потраживања	126,512	197,861
Готовина и готовински еквиваленти	2,256	705
	<u>2,601,675</u>	<u>357,304</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	526,880	572,074
Потраживања од купаца	42,864	42,864
Готовина и готовински еквиваленти	164,315	259,683
	<u>734,059</u>	<u>874,621</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Потраживања од купаца	49,869	55,053
	<u>49,869</u>	<u>55,053</u>
Укупно финансијска средства	<u>3,385,603</u>	<u>1,286,978</u>
Финансијске обавезе		
<i>Некаматоносне</i>		
Обавезе према добављачима	2,534,709	1,335,918
Краткорочне финансијске обавезе	5,000,000	354,777
	<u>7,534,709</u>	<u>1,690,695</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	3,871,538	2,931,285
Обавезе према добављачима	931,668	676,349
Краткорочне финансијске обавезе	67,681	39,630
	<u>4,870,887</u>	<u>3,647,264</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	2,333,657	1,736,091
Обавезе према добављачима	2,128,031	1,445,659
Краткорочне финансијске обавезе	353,606	310,256
	<u>4,815,294</u>	<u>3,492,006</u>
Укупно финансијске обавезе	<u>17,220,890</u>	<u>8,829,965</u>

Друштво је изложено каматном ризику најећим делом преко каматоносних финансијских обавеза (дугорочних и краткорочних кредита).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

**33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Друштво перманентно прати финансијско стање и пословање својих значајних комитената, односно изложеност кредитном и ризику депоновања и улагања средстава.

Кредитни ризик представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Друштву измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Друштво. Изложеност Друштва овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса стања.

На основу анализе старосне структуре потраживања и процене руководства о наплативости, Друштво је на терет расхода текућег периода извршило индиректан отпис оних потраживања за која је процењен висок степен неизвесности наплате (напомена 15.).

Најзначајнија појединачна потраживања од купаца (напомена 20.) на дан биланса стања представљена су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Потраживања у оквиру ЕПС-а	2,253,369	46,491
Аутотранспорт, Костолац	104,021	15,409
ЈП Топлификација, Пожаревац	43,233	54,903
Остали	59,912	34,518
	2,460,535	151,321

Структура потраживања од купаца у смислу њихове доспелости на наплату на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	271,321	-	271,321
Доспела, исправљена потраживања од купаца	20,356	(20,356)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	2,189,214	-	2,189,214
	2,480,891	(20,356)	2,460,535

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

**33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

Структура потраживања од купаца у смислу њихове доспелости на наплату на дан 31. децембра 2007. године приказана је у табели која следи:

	Бруто изложеност	Исправка вредности	У хиљадама динара Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	151,321	-	151,321
Доспела, исправљена потраживања од купаца	23,473	(23,473)	-
	<u>174,794</u>	<u>(23,473)</u>	<u>151,321</u>

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања на дан 31. децембра 2008. године у износу од 271,321 хиљаду динара доспевају на наплату у периоду од 15 - 60 дана у зависности од уговорених рокова плаћања.

Доспела, неисправљена потраживања од купаца

Процена је руководства Друштва да је степен неизвесности наплате доспелих неисправљених потраживања низак, односно да су та потраживања у целости наплатива у кратком временском року. Старосна структура доспелих неисправљених потраживања дата је у следећем прегледу:

**У хиљадама динара
31. децембар
2008.**

До 30 дана	2,040,964
Од 31 до 90 дана	72,114
Од 91 до 180 дана	27,665
Од 181 до 365 дана	48,471
Преко 365 дана	-
	<u>2,189,214</u>

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Друштва који су успоставили одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Друштва као и управљањем ликвидношћу. Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

**33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Ризик ликвидности

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Друштво бити у могућности да потраживања наплати. Доспећа финансијских средстава на дан 31. децембра 2008. и 2007. године дата су у следећим табелама:

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.				
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година
Некаматоносна	2,370,058	126,512	-	105,105	-
Фиксна каматна стопа	164,315	-	42,864	-	526,881
Варијабилна каматна стопа	-	-	49,869	-	-
	2,534,373	126,512	92,733	105,105	526,881
					3,385,604

	У хиљадама динара 31. децембар 2007.				
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година
Некаматоносна	54,109	197,861	-	105,334	-
Фиксна каматна стопа	259,683	-	42,864	-	572,074
Варијабилна каматна стопа	-	-	55,053	-	-
	313,792	197,861	97,917	105,334	572,074
					1,286,978

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Друштва. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Друштво бити обавезно да такве обавезе намири.

Доспећа финансијских обавеза на дан 31. децембра 2008. и 2007. године:

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.				
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година
Некаматоносна	1,947,571	455,223	5,131,915	-	-
Фиксна каматна стопа	738,219	43,332	217,828	1,047,785	2,823,723
Варијабилна каматна стопа	1,851,492	185,395	215,174	1,193,791	1,369,442
	4,537,282	683,950	5,564,917	2,241,576	4,193,165
					17,220,890

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

**33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика (наставак)

	У хиљадама динара 31. децембар 2007.					
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматоносна	1,641,509	44,458	4,728	-	-	1,690,695
Фиксна каматна стопа	539,267	37,248	139,494	396,753	2,534,502	3,647,264
Варијабилна каматна стопа	1,223,470	132,295	153,724	96,138	1,886,379	3,491,990
	<u>3,404,246</u>	<u>214,001</u>	<u>297,946</u>	<u>492,891</u>	<u>4,420,881</u>	<u>8,829,949</u>

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембра 2008. године и 31. децембра 2007. године:

	31. децембар 2008.		31. децембар 2007.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	631,986	631,986	677,408	677,408
Потраживања од купача	2,460,535	2,460,535	151,321	151,321
Остале потраживања	126,512	126,512	197,861	197,861
Готовина и готовински еквиваленти	<u>166,571</u>	<u>166,571</u>	<u>260,388</u>	<u>260,388</u>
	<u>3,385,604</u>	<u>3,385,604</u>	<u>1,286,978</u>	<u>1,286,978</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочне обавезе	6,205,195	6,205,195	4,667,376	4,667,376
Обавезе према добављачима	5,594,408	5,594,408	3,457,941	3,457,941
Краткорочне финансијске обавезе	<u>5,421,287</u>	<u>5,421,287</u>	<u>704,648</u>	<u>704,648</u>
	<u>17,220,890</u>	<u>17,220,890</u>	<u>8,829,965</u>	<u>8,829,965</u>

С обзиром на чињеницу да не постоји доволно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у куповини и продаји финансијских средстава и обавеза на домаћем тржишту, као и обзиром на чињеницу да не постоје доступне тржишне информације за тржишно вредновање и обелодањивања фер вредности свих финансијских средстава и обавеза, Друштво процењује да књиговодствена вредност, не одступа материјално значајно од фер вредности финансијских инструмената, и да се као таква може сматрати једнаком са њиховом фер вредношћу, те да је као таква најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

34. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Преузете обавезе по основу уговорених инвестиционих улагања које нису исказане у финансијским извештајима Друштва на дан 31. децембра 2008. године износе 621,423 хиљаде динара (31. децембра 2007. године - 4,420 хиљада динара). Преглед степена окончаности закључених инвестиционих уговора на дан 31. децембра 2008. године, дат је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара		
	Уговорени износ	Реализовано	Нереализовано
Инвестиционе активности:			
- Термоелектрана	566,955	(372,149)	194,806
- Копови	1,294,415	(867,798)	426,617
	1,861,370	(1,239,947)	621,423

35. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ**Судски спорови**

На дан 31. децембра 2008. године, процењени износ судских спорова који се воде против Друштва износи 79,759 хиљада динара. Износи коначних губитака по основу судских спорова могу бити увећани по основу обрачунатих затезних камата до датума окончања спорова, односно до датума коначних исплате по споровима.

Друштво је на дан 31. децембра 2008. године извршило резервисање за потенцијалне губитке по основу судских спорова у износу процењених вредности спорова од 79,759 хиљада динара. Руководство сматра да евентуални неповољни исходи наведених судских спорова који се воде против Друштва, неће имати материјално значајне штете по Друштву изнад висине извршених резервисања.

36. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата.Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

37. АКТУЕЛНА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ ДРУШТВА

Пословање Друштва је под утицајем актуелне глобалне финансијске кризе и погоршаних привредних услова. У 2009. години се очекује додатно погоршање услова у привреди. Због садашње кризе на глобалном тржишту и њеног утицаја на српско тржиште, за очекивати је да ће Друштво пословати у отежаним и неизвесним привредним околностима. Утицај кризе на пословање Друштва тренутно није могуће у потпуности предвидети, те је стога присутан елемент опште неизвесности. Погоршање пословне ситуације у земљи ће вероватно утицати на положај одређених грана делатности, што ће се посредно одразити и на пословање Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

**37. АКТУЕЛНА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ
ДРУШТВА (наставак)**

Финансијска криза, која се наставља, до сада је ограничено утицала на финансијски положај и успешност пословања Друштва. Крајем трећег и током четвртог квартала 2008. године, када се финансијска криза пренела у Републику Србију, Друштво није имало проблема у одржавању ликвидности.

Потенцијалне последице финансијске кризе на пословање Друштва, могу да се огледају у отежаним могућностима Друштва да обезбеди додатне изворе средстава. Отежан приступ изворима средстава би била и дугорочна последица, која према мишљењу руководства Друштва, не може имати пресудан утицај на пословање Друштва.

38. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Девизни курсеви утврђени на међубанкарском састанку девизног тржишта примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре за поједине главне валуте су:

	У динарима	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR	88.6010	79.2362
USD	62.9000	53.7267
CHF	59.4040	47.8422